

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ
ΑΠΑΝΤΑ
ΤΟΜΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ
ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
Ν. Δ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΟΜΟΣ
ΑΘΗΝΑ 1988

Η΄ ΔΙΑΦΟΡΑ

[ΕΠΙΣΤΟΛΗ]

Πρὸς τὸν Ἦχον Βαρὺν

Μάλιστα· παρελείφθητε ἀκριβῶς σεῖς (=ὁ Ἦχος Βαρύς)· ἐθεωρήθητε, φαίνεται, περιττός, ἢ σχετικῶς ὁ πάντων τῶν ἤχων ἀμουςότερος. Καὶ ἰδού, ζητοῦντες λεπτομερείας, μεταβάλλομεν τὴν Ἐφημερίδα εἰς αὐτόχρημα Τυπικὸν τῆς Ἐκκλησίας.

(1881)

[Α΄ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ]

Κύριε Διευθυντὰ τῆς Ἐφημερίδος

Ἀληθῶς οἱ πυροβολισμοὶ τοῦ Πάσχα, ἦσαν ἐφέτος ἀραιότεροι τῶν πέρυσι· μόνον ἐν τῷ Δ΄ τμήματι ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Αἰόλου ἠκούοντο ἀδιάκοποι πυροβολισμοί, δυστυχῶς δὲ ὁ ἀκάθεκτος οὗτος ἐνθουσιασμός ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς 10 π.μ. καὶ ἐξακολουθήσας μέχρι τῆς 3 μ.μ. ἐξήρχετο ἐκ τοῦ στρατιωτικοῦ ἀρτοποιείου. Οἱ ἐργάται, καὶ οἱ στρατιῶται τῆς φρουρᾶς, οἱ μὲν ἐκ τῶν αὐλῶν, οἱ δὲ ἐκ τῆς θύρας τοῦ καταστήματος ἐπυροβόλουν διὰ τῶν ὄπλων τῆς ὑπηρεσίας. Πολλοὶ δὲ ἀξιωματικοί, ἐφαίνοντο διὰ τῆς ἀνοχῆς αὐτῶν ἐμψυχοῦντες τοὺς στρατιώτας εἰς τὸ ἡρωικὸν ἔργον, διὰ τὸ ὅποιον εἶχον ἀνὰ χεῖρας τὰ ὄπλα τοῦ δημοσίου.

(1887)

[Β΄ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ]

Κύριε Διευθυντὰ τῆς Ἐφημερίδος

Καταχωρίσατε, παρακαλῶ, τὰ ἐξῆς ὀλίγα:

Πολὺ ἔωλός μοι ἐφάνη ὁ Αἴολος, ὁ θεὸς τῶν ἀνέμων, μὲ τοὺς φουσκωμένους ἀσκούς του, οὓς ἐπαφῆκε πρὸ τινων ἡμερῶν ἐν τῇ Νέᾳ

Ἐφημερίδι, προκειμένου περὶ τῆς δημοτικῆς ἐκλογῆς Σκιάθου. Ἐν πρώτοις δὲν ἐδίστασε νὰ καυχηθῆ, ὅτι οἱ ἐκλογεῖς τοῦ δήμου ἐκείνου, ἅμα τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου δημάρχου, μετενόησαν ἀμέσως, διότι δὲν ἐξέλεξαν τὸν πατέρα τοῦ ἐπιστολογράφου, ὃν ἀφήκαν ἐν κωμικῇ μειοψηφίᾳ, λαβόντα 153 ψήφους εἰς τὸ Ναὶ καὶ διακοσίας ἐξήντα τόσας εἰς τὸ Ὅχι, ἐνῶ ὁ ἀντίπαλός του ἔλαβεν εἰς τὸ Ναὶ 343 καὶ εἰς τὸ Ὅχι περίπου ἑβδομήκοντα. Εἰς ποίαν Μαρόκου πολιτείαν νομίζει, ὅτι περιπλανᾶται ὁ ἐπιστολογράφος, ἀγωνιζόμενος νὰ πείσῃ ἑαυτὸν, διότι οἱ ὑποτιθέμενοι ἀναγνώσται δὲν ἐνδιαφέρονται, περὶ τοιαύτης τερατώδους ἀστασίας καὶ παλιμβουλίας;

Ἄλλ' ὁ ἐπιστολογράφος δὲν ἐντρέπεται νὰ κατηγορήσῃ τοὺς συμπολίτας του, ἔστω καὶ χωρικοὺς ἢ ἀγρότας, ὅτι ἐπώλησαν τὰς ψήφους των, ἵνα ἐπενέγκωσι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο; Τότε πῶς καταδέχεται αὐτός, ὁ Αἴολος, καὶ ὁ πατήρ του, οἱ φουσκωμένοι ἄσκοί, πῶς καταδέχονται νὰ πολιτευθῶσιν εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὅπου οἱ ἐκλογεῖς πωλοῦσιν ἀσυνειδήτως τὰς ψήφους των;

Δὲν ἀρκεῖ τοῦτο, ἀλλ' ἐξακολουθῶν καὶ κατωτέρω τὴν ἐωλοκρασίαν του, κατηγορεῖ τοὺς συνδημότας του, ὅτι κλέπτουσι τὰ ἀλλότρια, καὶ χαριεντίζεται ἀηδῶς περὶ κοινοκτημοσύνης καὶ δὲν ξεύρω τί, ἐνῶ, εἶναι γνωστόν, ὅτι εἰς τὸν μικρὸν ἐκεῖνον τρόπον ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχουσιν ἀγροὺς μὲ ὀπωροφόρα δένδρα, καὶ δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ κλέψωσιν ἀλλήλων τοὺς καρπούς.

Ὅμιλῶν προσέτι περὶ τοῦ τραυματισθέντος ἐν τινι συμπλοκῇ, λέγει, ὅτι ὁ Ἄγγλος ἰατρός ἦτο ὁ μόνος ἐπιμεληθεὶς τὸν τραυματίαν, ἐνῶ ὁ Ἄγγλος ἰατρός, ξένος, καὶ δόκιμος, ὡς ἔμαθον, οὐδ' ἠδύνατο νὰ λάβῃ μέρος ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν δύο ἐντοπίων. Τὴν πληγὴν τοῦ τραυματίου ἐπέδεσαν οἱ ἐγχώριοι ἰατροί, ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτοι δὲν ἦσαν ἴσως μὲ τὸ κόμμα τοῦ ἐπιστολογράφου, ὁ Αἴολος εὔρε τρόπον νὰ τοὺς φουσκώσῃ καὶ αὐτούς. Σχετικῶς δὲ πρὸς ὅσα ἐδημοσιεύθησαν ἐκ τῆς αὐτῆς ἴσως πηγῆς ἐν τῷ χθεσινῷ φύλλῳ τῆς Νέας Ἐφημερίδος περὶ τῆς κατασκευαζομένης ἐν Σκιάθῳ προκυμαίας, πληροφορίας δὲν ἔχω, ἀλλὰ δυσκολεύομαι νὰ πεισθῶ, ὅτι οἱ ἐργολάβοι παραβαίνουσι φανερὰ τὰς συμφωνίας. Ἄλλα ἐλατήρια θὰ κινῶσι τὸν ἐπιστέλλοντα νὰ γράφῃ ὅπως γράφει.

Τελευτῶν δὲν δύναμαι νὰ μὴ ἐκφράσω λύπην καὶ ἀποτροπίασιν ἐπὶ τῇ χρήσει, ἣν ποιοῦνται τινες τῆς εἰς αὐτοὺς παρεχομένης εἰς τὰς στήλας ἐφημερίδων χρονίας φιλοξενίας, Διότι νέος τις, <ὅστις> προσελήφθη νὰ ἐργάζεται πρὸς βίου πορισμὸν εἰς ἐφημερίδα τινά, ὅπως ἀσκῆται εἰς τὸ δημοσιογραφεῖν, δὲν εἶναι λόγος, ὅπως πιέζῃ τὴν ἐφημερίδα ταύτην νὰ δέχεται τὰ ἴδια αὐτοῦ τοπικὰ πάθη καὶ τὰ στρεβλὰ διανοήματα εἰς τὰς στήλας της. Μετὰ λύπης δὲ παρατηρῶ, ὅτι ἡ υἰοθέτησις τοιούτων παιδαριωδῶν ληρημάτων μαρτυρεῖ ἀδυναμίαν ἐκ μέρους τῆς διευθύνσεως τῆς Νέας Ἐφημερίδος.

(1887)

ΤΑ «ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ ΕΙΔΥΛΛΙΑ»

Ἐκδίδω εἰς τεῦχος Τὰ Θαλασσινὰ Εἰδύλλια, δεκαπέντε ἀπλᾶ διηγημάτια ἑλληνικῶν ἠθῶν, ὧν τὰ μὲν ἐδημοσιεύθησαν ἤδη κατὰ καιροὺς ἐν τῷ περιοδικῷ τύπῳ τὰ δὲ εἶναι ἀνέκδοτα. Ἐπιγράφονται δέ: Ἡ Μαυρομαντηλοῦ, τὸ Χριστόψωμο, ἡ Ὑπηρέτρα, ἡ Χήρα Παπαδιά, ὁ Σημαδιακός, ἡ Θαλασσωμένη, ὁ Πανταρώτας, τὸ Στοιχειὸ τοῦ Καραβιοῦ, ὁ Ἄτυχος Καραβοκύρης, ὁ μπάρμπα - Γιάκωμος, ἡ Γοργόνα, Θάλασσα, Πῦρ καὶ Γυνή, τὰ Δελφινάκια, Ἀγάπες ταξιδιάρεις, ἡ Νοσταλγός.

Παρακαλῶ τοὺς φιλιαναγνώστας νὰ μὲ συνδράμωσιν.

Ἐν Ἀθήναις, 1η Αὐγούστου 1891.

(1891)

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ Ζ. ΤΗΣ «ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ»

Δὲν ἦτο ἀνάγκη, φίλε, νὰ ζητήσης τόσον πλάτος καὶ βάθος εἰς τὴν ἄκακον ἐκείνην παρομοίωσιν τῆς Νέας. Ἐν τῇ ἐπικουρικῇ καὶ κλιμακωτῇ, ἂν δύναμαι νὰ εἶπω, ρεκλάμα, τὴν ὁποίαν εὐηρεστήθη νὰ μᾶς κάμη κατὰ τὴν ἑβδομάδα τοῦ Πάσχα ὁ διευθυντὴς τοῦ εἰρημένου φύλλου, γράψας περὶ ἐμοῦ τὴν ἐκπληκτικὴν φράσιν: «Πλέον Ἀμερικανός, ἔτσι, ὡσὰν τὸν Πόε, ὡσὰν τὸν Δίκκενς τὸν Ἀγγλον», ἐνόει ἀπλῶς, καθὼς ἐγὼ τὸ ἡρμήνευσα, ὅτι φεύγω ἐνίστε ἀπὸ τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς μου καὶ δὲν προσκολλῶμαι ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς ἀναμνήσεις τῆς παιδικῆς ἡλικίας μου. Ἐγραψεν Ἀμερικανός, ἀντὶ νὰ γράψῃ κοσμοπολίτης. Εἶτα δέ, ἐπειδὴ ἔγραψεν Ἀμερικανός, κατ' ἐπιφορὰν ἢ καθ' ἕλξιν ἦλθαν εἰς τὴν γραφίδα τοῦ τὰ ὀνόματα τῶν δύο Σαξῶνων μυθιστοριογράφων καὶ τὰ παρέταξεν ἐκεῖ.

Δεύτερον, ἴσως ἤθελε νὰ εἶπη (ἢ καλωσύνη του) ὅτι εἶμαι τάχα ιδιόρρυθμος συγγραφεύς. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν μοῦ φαίνεται τόσον πιθανόν. Μᾶλλον θὰ ἤθελε νὰ ὑπαινιχθῇ ὅτι δὲν εἶμαι τάχα γνησίως ἑλληνοπρεπής, ἀλλ' ὅτι αἱ ξένα ἀναγνώσεις καὶ ἡ μακρὰ μεταφραστικὴ ἐργασία μὲ ἔβλαψαν. Αὐτὰ εἶναι, φίλε, καὶ σὺ κολυμβῶν εἰς τὸ πέλαγος τῆς κριτικῆς ἐπήγεις ὡς τὸν πυθμένα. Δὲν ἤξεύρω ἂν ἀγαπᾶς καὶ σὺ ν' ἀλιεύης comparaisons à longue queue, καθὼς ὁ Γαλάτης ἐκεῖνος ὀμηρομάστιξ, τοῦ ὁποίου δὲν ἐνθυμοῦμαι τὸ ὄνομα.

Οὐχ ἦττον δὲν ἐπιμένω εἰς τὰς δύο τελευταίας ἐρμηνείας. Ἡ πρώτη καθ' ἑαυτὴν ἀρκεῖ, ἀσφαλῶς ὀρθὴ οὔσα. Διὰ νὰ πεισθῆς δὲ ἐνθυμήσου μόνον ὅτι ὁ κ. Καμπούρογλους, γράφων τὴν ζευγαρωτὴν ἐκείνην ρεκλάμαν, εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὸ Πάσχα ρωμέϊκο, διηγημάτιον ἔχον ὑπόθεσιν οὐχὶ ἐκ τοῦ τόπου τῆς

γεννήσεώς μου, ὅπερ σὺ δὲν ἀνέγνωσες. Καλὰ εἶπα ἐγὼ νὰ τὸ ἀντιγράψω νὰ σοῦ τὸ στείλω, ἀφοῦ ἐπέμενες, δι' οὓς λόγους ἤξεύρεις, νὰ μὴ τὸ ἀναγνώσης τυπωμένον, ἀλλὰ δυστυχῶς ἠμέλησα.

Ἀλλὰ δὲν ἐνθυμεῖσαι, φίλε, (τί εἰρωνεία καὶ τί σύμπτωσις!) ὅτι πρὸ ἐννέα ἐτῶν, σὺ καὶ δύο - τρεῖς ἄλλοι φίλοι, τὸ μὲν ἐκ τῆς ἐντυπώσεως σκηνῶν τινῶν τῶν Ἐμπόρων τῶν Ἐθνῶν, τὸ δὲ πλεῖστον ἐκ τῆς σχηματισθείσης τότε περὶ ἐμοῦ ἀδίκου λέγنده, εὐηρεστεῖσθε νὰ μὲ ἐπονομάζητε μὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ἀγγλοαμερικανοῦ διηγηματογράφου; Τώρα, ἐπειδὴ ὑπερέβην φεῦ! τὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν ὁ ἐκκεντρικὸς ἐκεῖνος συγγραφεὺς εὐρέθη νεκρὸς ἐκ κραιπάλης ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου, καὶ ὄχι μόνον δὲν τὸν ἐμιμήθην, ἀλλὰ τολμῶ νὰ διανοοῦμαι καὶ νὰ προαγγέλλω ὅτι θὰ ἐκδώσω καὶ βιβλίον, ἐσκανδαλίσθης, φίλε, καὶ δὲν εὐρίσκεις πλέον οὐδεμίαν ὁμοιότητα μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ Ἔδγαρ Πόου; Τόσον τὸ καλῦτερον.

Καὶ ὁ μὲν διευθυντὴς τῆς Νέας μὲ παρέβαλε τοῦλάχιστον μὲ διηγηματογράφους, σὺ δέ, θέλων ὅπωςδήποτε ν' ἀντικαταστήσης παραβολὴν διὰ παραβολῆς καὶ μὴ εὐρίσκων κανένα διηγηματογράφον οὔτε δευτέρας οὔτε τρίτης οὔτε ἐσχάτης τάξεως, πρὸς ὃν νὰ μὲ κρίνης ἄξιον προσεγγίσεως, τελευτῶν μὲ παρέβαλες, πλαγίως καὶ ὑπόπτως καὶ ἐλικοειδῶς, μὲ ἓνα... ἄσματογράφον! Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη νὰ ὁμοιάζω μὲ κάποιον;

Ἄλλ' ἐγὼ σοὶ λέγω ὅτι δὲν ὁμοιάζω οὔτε μὲ τὸν Πόε, οὔτε μὲ τὸν Δίικενς, οὔτε μὲ τὸν Σαίξπηρ, οὔτε μὲ τὸν Βερανζέ. Ὅμοιάζω μὲ τὸν ἑαυτὸν μου. Τοῦτο δὲν ἀρκεῖ;

Ἴδου ἐντούτοις ἀρχίζω ἀπὸ σήμερον νὰ κάμνω ρεκλάμα διὰ τὸν ἑαυτὸν μου, καὶ σοὶ εὐγνωμονῶ διότι μοὶ ἔδωκες ἀφορμὴν.

(1891)

[ΓΝΩΜΗ ΔΙΑ ΤΟΝ ΣΟΥΡΗΝ]

Χαῖρε, ὦ Σουρῆ, σὺ ὅστις ἀπέδειξες ὅτι ὑπάρχει ἀκόμη ἑλληνικὴ εὐφυΐα.

(1894)

[ΑΓΓΕΛΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΩΝ]

Ἐκδίδονται, σὺν Θεῷ, εἰς πέντε μεγάλους τόμους, κατ' ἐκλογὴν, τὰ ὑπ' ἐμοῦ γραφέντα Ἑλληνικὰ διηγήματα. Ὁ πρῶτος τόμος, ἐξ εἴκοσι τυπογραφικῶν φύλλων, ἐκδιδόμενος ὁσονούπω ἐκ τῶν Καταστημάτων Σπ. Κουσουλίνου, τιμᾶται δραχμῶν τριῶν διὰ τοὺς συνδρομητάς, τοὺς ὑπογράφοντας ἀπέναντι καὶ ἅμα προκαταβάλλοντας τὴν συνδρομὴν.

Ἐν Ἀθήναις 1902, κατὰ Μάιον.

Παρακαλοῦνται οἱ λαβόντες τὰς ἀγγελίας νὰ ἐπιστρέψωσι ταύτας εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς τὰ εἰρημμένα Καταστήματα Σπ. Κουσουλίνου.

(1902)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

[ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΚΟΣΚΙΝΑ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ]

Τὸ βιβλίον τοῦτο, τὸ περιέχον τὸ Καταστατικὸν τῆς νεωστὶ ἀποκαταστάσης Κοινότητος τοῦ μικροῦ χωρίου Κοσκινᾶ τῆς Καρδίτσης, μοι φαίνεται ὡς μία αἴγλη φωτός, ἐν φαεινὸν βῆμα, ἐν εὐηχον κήρυγμα προόδου, εὐημερίας καὶ ἀλληλεγγύης μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἀλλαγὴ ἐξουσίας καὶ Κυβερνήσεως, καὶ ἡ φυσικὴ ἐντεῦθεν ἀνωμαλία, ἡ ζύμωσις ἡ ἐκ τοῦ κομματισμοῦ προερχομένη, ἡ ἀνεπάρκεια καὶ ἀφροντισία τῶν Ἑλληνικῶν Κυβερνήσεων, τῶν λόγῳ μὲν ἐπαγγελλομένων ἐκάστοτε τὴν λεγομένην ἀποκέντρωσιν, πρᾶγματι δὲ ἐξασκουσῶν τὴν συγκέντρωσιν μέχρις ἀποπνιγμοῦ, καὶ ἡ γειτνίασις τοῦ συχνὰ πλημμυροῦντος Παμίσου, ὅλα ταῦτα συλλήβδην ὑπῆρξαν ἀφορμὴ ὅπως μὴ διοικῆται καλῶς τὸ χωρίον καὶ φθίνῃ ἡ Κοινότης. Χάρις τῷ Θεῷ ἀνέτειλεν ἐπ' ἐσχάτων ἡ εὐεργέτις πρωτοβουλία νεαρῶν εὐπαιδευτῶν ἀνδρῶν, τέκνων τοῦ αὐτοῦ χωρίου, εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ὁποίων ἐπῆλθε φωτισμὸς καὶ εὐβουλία, πρὸς ἄρσιν τῶν κακῶν τούτων· καὶ τὸ ἀνὰ χεῖρας βιβλίον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑπόδειγμα πῶς πρέπει νὰ διευθύνωνται ἐκασταχοῦ αἱ κοινοτικαὶ περιουσίαι. Οἱ γεωργικοὶ πληθυσμοὶ τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν βάσιν τῆς κοινωνίας, καὶ πρέπει νὰ σεμνύνωνται δι' αὐτό, ἄς λάβωσι διδάγματα καὶ ἄς καρπωθῶσιν ὠφελήματα ἐκ τοῦ διαυγοῦς τούτου Καταστατικοῦ, τοῦ περιποιούντος τιμὴν εἰς ἐκείνους οἵτινες τὸ υἰοθέτησαν καὶ τὸ κατήρτισαν, καί, σὺν Θεῷ ἀρωγῷ, τάχ' αὖριον ἔσσει ἄμεινον. Τὸ μέλλον ἀναγκαιῶς θὰ εἶναι καλύτερον τοῦ παρελθόντος.

(1908)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΑΛ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

Ἐγεννήθη ἐν Σκιάθῳ, τῇ 4 Μαρτίου 1851. Ἐβγῆκα ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Σχ(ολεῖον) εἰς τὰ 1863, ἀλλὰ μόνον τῷ 1867 ἐστάλην εἰς τὸ Γυμνάσιον Χαλκίδος, ὅπου ἤκουσα τὴν Α' καὶ Β' τάξιν. Τὴν Γ' ἐμαθήτευσά εἰς Πειραιᾶ, εἶτα διέκοψα τὰς σπουδὰς μου, κ' ἔμεινα εἰς τὴν πατρίδα. Κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1872 ὑπῆγα εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος χάριν προσκυνήσεως, ὅπου ἔμεινα ὀλίγους μῆνας. Τῷ 1873 ἦλθα εἰς Ἀθήνας κ' ἐφοίτησα εἰς τὴν Δ' τοῦ Βαρβακείου. Τῷ

1874 ἐνεγράφην εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν, ὅπου ἤκουα κατ' ἐκλογὴν ὀλίγα μαθήματα φιλολογικά, κατ' ἰδίαν δὲ ἡσχολούμην εἰς τὰς ξένας γλώσσας.

Μικρὸς ἐζωγράφιζα Ἀγίους, εἶτα ἔγραφα στίχους, κ' ἐδοκίμαζα νὰ συντάξω κωμωδίας. Τῷ 1868 ἐπεχείρησα νὰ γράψω μυθιστόρημα. Τῷ 1879 ἐδημοσιεύθη ἡ «Μετανάστις» ἔργον μου εἰς τὸν «Νεολόγον» Κ/πόλεως. Τῷ 1881 ἐν θρησκευτικὸν ποιημάτιον εἰς τὸ περιοδικὸν «Σωτήρα». Τῷ 1882 ἐδημοσιεύθη «Οἱ ἔμποροι τῶν Ἐθνῶν» εἰς τὸ «Μὴ χάνεσαι». Ἀργότερα ἔγραψα περὶ τὰ ἑκατὸν διηγήματα, δημοσιευθέντα εἰς διάφορα περιοδικὰ κ' ἐφημερίδας.

(1925)

ΤΟ ΜΟΣΧΑΤΟΝ ΤΗΣ ΣΚΙΑΘΟΥ

Τὸ θεσπέσιον νέκταρ ποὺ πίνουν οἱ Ὀλύμπιοι Θεοί, ἀναβλύζει ἀπὸ χρυσῶν κρουνῶν εἰς τὸ οἶνοπωλεῖον καὶ παντοπωλεῖον Ἡ Μουργιά τοῦ Θωμᾶ Σαραφιανοῦ εἰς τὴν Σκιάθον. Εἶναι τὸ θαυμάσιον καὶ μοναδικὸν εἰς τὸ Αἰγαῖον μοςχᾶτον τῆς Σκιάθου, τὸ καλούμενον καὶ Ἀλυπιακόν, ἐπειδὴ καταργεῖ ὅλας τὰς λύπας...

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΑΛ. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

Ἐφημερίς. Ὁ Σημαδιακός. 6 Ἰανουαρ. 1889.

Ἡ Σταχομαζώχτρα. 25 Δεκεμβρ. 1889.

Ὁ Πολιτισμὸς εἰς τὸ Χωρίον. Χριστούγεννα 1891. Ἀκρόπολις.

Στὴν Ἀγία Ἀναστασιά. / Μέγα Σάββατον 1892.

Οἱ Χαλασοχώρηδες. Αὐγούστος 1892.

Οἱ Ἐλαφροῖσκιωτοί. Χριστούγεννα 1892.

Λαμπριάτικος Ψάλτης. Πάσχα 1893.

Ἡ Γλυκοφιλοῦσα. Χριστούγεννα 1893.

Βαρδιάνος στὰ Σπόρκα. Αὐγούστος 1893.

Ἐρωτας στὰ Χιόνια. 1η Ἰανουαρ. 1896.

Ἐρως - Ἡρως. 1η Ἰανουαρ. 1897.

Ὁ Ἀβασκαμὸς τοῦ Ἀγᾶ - Ὁ ξεπεσμένος Δερβίσης - Τὸ Σπιτάκι στὸ Λιβᾶδι, (εἰς διάφορα ἡμίφυλλα τῆς Ἀκροπόλεως) τὸ φθινόπωρον τοῦ 1896. Ἡ Ζωή. (περιοδικὸν τοῦ 1902).

Ἡ Θητεία τῆς Πενθερᾶς. Ἡ Τέχνη. Τ' Ἀγνάντεμμα. Τὸ Περιοδικὸν μας. Ἡ Μάγισσες κλ. Ἑστία (περιοδικόν). Ἡ Μαυρομαντηλοῦ. Μάρτιος 1891. Φτωχὸς Ἅγιος. Ἰούλ. 1891. Στὸ Χριστὸ στὸ Κάστρο. Χριστοῦγ. 1892. Ὀλόγουρα στὴ λίμνη. Μάϊος 1892. Ἡ Νοσταλγός. Ἀπρίλιος 1894. Παναθήναια. Τ' ὄνειρο στὸ κῦμα (Ἔτος Α', φυλλάδιον πρῶτον τοῦ περιοδικοῦ). Ἡ Φαρμακολύτρα. Πάσχα τοῦ 1901. Ἡ τύχη ἀπ' τὴν Ἀμέρিকা. (Δύο φυλλάδια τοῦ 1901). Ἡ Φόνισσα, 7 ἢ 8 φυλλάδια. Φεβρ. - Ἰουνίου 1903. (Καὶ ἄλλα δημοσιευθέντα εἰς τὰ Παναθήναια εἶναι ἄξια ἀναδημοσιεύσεως.)

Σημείωσις. Εἰς τὸν Α' τόμον πρέπει νὰ μποῦν ἡ Φόνισσα καὶ ὅσα ἐκ τῶν ἀνωτέρω δὲν εἶναι καθαρῶς θαλασσινά. Εἰς τὸν Β', ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ἐπιγραφῆ τὰ Θαλασσινὰ Εἰδύλλια, ὁ Βαρδιάνος στὰ Σπόρκα, καὶ ὅλα τὰ καθαρῶς θαλασσινά. Ἡμερολόγιον Σκόκου. 4 ἢ 5 διηγήματα κατὰ καιροῦς. Οἱ τίτλοι τῶν δύο τελευταίων Τρελλῆ Νυχτιὰ καὶ Ἄψαλτος. Ἀττικὸν Μουσεῖον. Ἡ Χτυπημένη καὶ Πάσχα Ρωμέϊκο. Μοῦσαι. Ὁ Ἀλιβάνιστος, 1903. Νέα Ζωή, ἐφημερίς. Ἡ Δούλα, εἰς 6 ἢ 7 φύλλα. Ἡμερολόγιον Σακελλαρίου. Τῷ 1888, ἡ Χήρα Παπαδιά. Ἄστν. Τῷ 1891, ἡ Παιδικὴ Πασχαλιά, ὁ Ἀμερικάνος. Τῷ 1898, 1899 καὶ 1900: Ἀμαρτίας Φάντασμα, Τὸ ἐνιαύσιον θῦμα, Ἡ Παραπονεμέναις καὶ διάφορα ἄλλα μικρά. Ἐφημερίς. Προσέτι ἡ Ἐξοχικὴ Λαμπρή, τὸ Πάσχα τοῦ 1890, ἡ Ἀποκρηάτικη Νυχτιὰ καὶ ὁ Καλόγερος, Φεβρ. 1892. Ἀκρόπολις. Προσέτι, Θέρως - Ἐρως, Μάϊον τοῦ 1891, ὁ Πανταρώτας, Φῶτα τοῦ 1891, Χωρὶς στεφάνι, Πάσχα τοῦ 1896, καὶ διάφορα ἄλλα. Σκριπ. Τῷ 1901 καὶ 1903, δύο ἢ τρία ἀθηναϊκῆς ὑποθέσεως. Τὰ Χριστούγεννα τοῦ 1904 Τ' Μπούφ' τοῦ π' λί, καὶ τὸν Ἰανουάρ. τοῦ 1905 Ὁ Χορὸς εἰς τοῦ κ. Περιάνδρου. Μεταρρύθμισις. Ἐν Χοιστουγεννιάτικον τῷ 1904, καὶ Γυνὴ πλέουσα, τὸν Φεβρ. 1905. Ἀκρίτας. Ἡ Χήρα τοῦ Νεομάρτυρος, 1905. Νουμᾶς. Ἡ Ἀποσώστρα, 1905. Παναθήναια. Τὰ Κρούσματα καὶ ἡ Φωνὴ τοῦ Δράκου εἶναι ἄξια ἀναδημοσιεύσεως, ὁμοίως τὸ Θαῦμα τῆς Καισαριανῆς καὶ ἡ Χολεριασμένη. Ἐθνικὴ Ἀγωγή. Γιὰ τὰ ὀνόματα, καὶ τὰ Δαιμόνια στὸ ρέμμα. Ἄστν. Χριστούγεννα 1904, ἐν διήγημα. Ἡ Ἀκρόπολις, τὸ Πάσχα 1905, ἡ Ἀκκληρη. Ἀθῆναι. 1903, τὸ θέρως, ἐν διήγημα. Ἑστία (ἐφημ.) 1908, ἐν, καὶ 1904, ἄλλο. Τὰ Νέα (Ἐφημ. Βώκου), ἐν, τῷ 1903.

(1934)

[ΓΝΩΜΗ ΔΙΑ ΤΟΝ «ΞΕΝΙΤΕΜΟ» ΤΟΥ Γ. ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ]

Ἀνέγνων τὸ ἐπιγραφόμενον «Ὁ ξενιτεμὸς» χειρόγραφον τοῦ Γιάννου Ἐπαχτίτη. Εὔρον δὲ οὐ μόνον συγγραφέα, ἀλλὰ καὶ θεματοφύλακα ἐθνικῶν παραδόσεων. Τὸ ἔργον μοῦ ἐφάνη εὐγενές, φυσικώτατον καὶ ἀληθέστατον·

ιδίως μὲ συνεκίνησαν αἱ ἡρωϊκαὶ ἀναμνήσεις τοῦ Σουλίου· συγχαίρω τὸν συγγραφέα.

(1948)